

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Řízení podle části páté OSŘ

JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

radovan.david@law.muni.cz

6. dubna 2018

Rozlišení pravomoci civilních a správních soudů

- Správní orgány mohou rozhodovat
 - o veřejných subjektivních právech
 - o subjektivních právech soukromých (výjimečně)
- V obou případech musí být zajištěna možnost dovolat se soudní ochrany
- Který soud ochranu poskytne: civilní anebo správní?

Současný právní stav

- Rozlišení soukromoprávní nebo veřejnoprávní povahy věci je opětovně kritériem pro určení civilní soudní pravomoci nebo pravomoci správních soudů:
 - jde-li o rozhodnutí správního orgánu v **soukromoprávní věci** → **civilní řízení soudní** - řízení podle části páté OSŘ
 - jde-li o rozhodnutí správního orgánu ve **veřejnoprávní věci** → **správní soudnictví** § 65 a násl. SŘS

Věci projednávané v režimu části páté OSŘ

- Rozhodnutí ve věcech **vkladu práva k nemovitostem** (§ 249 odst. 2 OSŘ)
 - ostatní katastrální věci považuje judikatura za veřejnoprávní
- Rozhodnutí o **vyvlastnění** (§ 28 z. č. 184/2006 Sb.)
- Rozhodnutí ČTÚ ve věci **vyúčtování ceny za služby elektronických komunikací**
- Rozhodnutí ÚP o **mzdových nárocích zaměstnance** při platební neschopnosti zaměstnavatele podle § 9 odst. 4 z. č. 118/2000 Sb.

Postup civilního soudu podle § 104b, § 104c

- Žaloba ve veřejnoprávní věci u civilního soudu → **zastavení řízení** a poučení o možnosti podat žalobu ve správním soudnictví
- Podá-li žalobce podá „správní“ žalobu **do jednoho měsíce** → „správní“ žaloba byla podána dnem, kdy civilní žaloba došla civilnímu soudu
- Pokud již správní soud předtím žalobu odmítl → **konfliktní senát** (z. č. 131/2002 Sb.)

Postup správního soudu podle § 46 odst. 2-4 SŘS

- Obdobný jako postup soudu civilního; místo zastavení řízení se však žaloba **odmítá**

Přípustnost žaloby podle části V.

■ Pozitivní předpoklady

- rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci
 - pojem správního orgánu není vymezen totožně s § 4 odst. 1 písm. a) SŘS
 - pojem rozhodnutí vyplývá z § 246 odst. 1: úkon zakládající, měnící, určující nebo „zamítající“ práva a povinnosti
- nabytí právní moci tohoto rozhodnutí
- vyčerpání řádných opravných prostředků

■ Výluky v § 244 odst. 2 OSŘ

Žaloba

- Řízení se zahajuje žalobou, v níž žalobce mj. uvede:
 - rozsah, v němž má být věc znovu projednána a rozhodnuta
 - žalobní petit
- Lhůta: 2 měsíce od doručení rozhodnutí správního orgánu (§ 247 odst. 1)
 - Ústavní soud považuje tuto lhůtu za procesní, nikoliv hmotněprávní (II. ÚS 300/06)
 - správně jde o lhůtu hmotněprávní:
 - řízení podle části páté je řízením novým, a nikoliv opravným řízením ve vztahu ke správnímu řízení
 - tato lhůta je lhůtou k uplatnění práva

Příslušnost

■ Věcná

- zásadně jsou příslušné **okresní soudy**
- **krajské soudy** rozhodují ve věcech
 - vkladu práva k nemovitostem do katastru nemovitostí (§ 249)
 - vyvlastnění (§ 28 odst. 1 z. č. 184/2006 Sb.)

■ Místní - § 250 OSŘ

■ Funkční

- § 10, § 10a ve spojení s § 245

Účastníci řízení I.

- Účastníky řízení jsou navrhovatel a ti, které zákon za účastníky označuje
- § 250a - účastníky řízení jsou
 - žalobce
 - ostatní účastníci řízení před správním orgánem
- Odlišné vymezení oproti § 33 odst. 1 a § 69 SŘS:
 - správní soudnictví: žalobce a správní orgán; ostatní účastníci správního řízení - osoby zúčastněné na řízení (§ 34 SŘS)
 - správní orgán je vždy účastníkem X v řízení podle části V. účastníkem nikdy není (přesto se může k žalobě vyjádřit)

Účastníci řízení II.

- Okruh účastníků, jaký tu byl v době rozhodnutí spr. orgánu, nesmí být v řízení před soudem změněn (vyjma postupu podle § 107 a § 107a)
- Neoznačí-li žalobce jako účastníka někoho, kdo jím má být, nevede to k zamítnutí žaloby, ale **soud sám přibere takovou osobu do řízení** (§ 250a odst. 2) (!)
- → Jde o řízení nesporné; ke sporu totiž patří
 - 2 procesní strany v kontradiktorním postavení
 - okruh účastníků určuje svým dispozičním úkonem žalobce, a nikoliv soud

Řízení nalézací nebo přezkumné?

- Řízení má **hybridní** povahu: mísí se v něm prvky řízení přezkumného a řízení nalézacího
- **Prvky nalézacího řízení**
 - soud věc znovu celou projedná
 - soud může sám zjišťovat skutkový stav
 - rozhoduje-li soud jinak, jeho rozhodnutí nahrazuje rozhodnutí správního orgánu
- **Prvky přezkumného řízení**
 - předmět řízení před soudem nemůže být širší, než předmět řízení před správním orgánem
 - soud zkoumá, zda ve věci má rozhodnout jinak, než jak rozhodl správní orgán (zda správní orgán rozhodl správně)

Postup při projednávání žaloby

- Příprava jednání
 - běžné úkony (zkoumání procesních podmínek, odstraňování vad podání, zkoumání, zda byla splněna poplatková povinnost atd.)
 - vyžádání si spisů od správního orgánu
 - soud správnímu orgánu doručí žalobu a umožní mu, aby se k ní vyjádřil (přestože nejde o účastníka)

Postup při projednávání žaloby

- Soud nařídí jednání a předvolá k němu účastníky; v předvolání k 1. jednání je poučí o koncentraci řízení
- Soud věc projednává jenom v rozsahu, které mu vymezil žalobce v žalobě; rozsahem není vázán:
 - zahájil-li správní orgán řízení bez návrhu
 - jde-li o nerozlučné společenství; u nesporného řízení jde o nesmyslné ustanovení - procesní společenství se vyskytuje jenom ve sporech
 - vyplývá-li z právního předpisu určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky

Postup při projednávání žaloby

- Při jednání soud provádí **dokazování**
 - předmětem dokazování mohou být pouze **skutečnosti, které účastníci tvrdí** (typický projev projednací zásady, vlastní pro spor, a nikoliv pro nespore)
 - princip **koncentrace** (§ 250d)
 - soud **není vázán skutkovým stavem**, jak jej zjistil správní orgán (může však vzít za svá jeho skutková zjištění)
 - soud může **zopakovat důkazy**, které provedl správní orgán, a může též doplnit dokazování

Procesní rozhodnutí o žalobě

- Odmítnutí žaloby
 - opožděné
 - podané někým, kdo k ní není oprávněn
 - nepřípustné
 - pro neodstranění vad, pro něž nelze pokračovat v řízení (§ 43 odst. 2)
- Zastavení řízení
 - neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (viz též § 104b odst. 1) nebo odstranitelný nedostatek, který nebyl odstraněn (§ 104 odst. 2)
 - zpětvzetí žaloby (§ 96)
 - zpětvzetí návrhu na zahájení řízení před správním orgánem (§ 250h); soudní řízení přitom není pokračováním řízení správního

Meritorní rozhodnutí o žalobě

■ Zamítnutí žaloby

- dospěje-li soud k závěru, že správní orgán rozhodl ve věci správně

■ Rozsudek „ve věci samé“

- dospěje-li soud k závěru, že o věci má být rozhodnuto jinak, než jak rozhodl správní orgán
- **soud rozhodne ve výroku věcně** (např. že schvaluje žalobu podle § 9 odst. 2 zák. o půdě, nebo že zaměstnavatel je povinen měsíčně zaplatit zaměstnavateli určitou částku ve smyslu § 9 odst. 4 zák. č. 118/2000 Sb. apod.)

Účinky rozhodnutí o žalobě

- Rozhodnutí správního orgánu zůstává nedotčeno při
 - odmítnutí žaloby
 - zastavení řízení (vyjma § 250h)
 - zamítnutí žaloby
- Rozhodnutí správního orgánu pozbývá účinky (zcela nebo zčásti) při
 - zpětvzetí návrhu na zahájení správního řízení (§ 250h)
- Rozhodnutí správního orgánu je nahrazeno rozhodnutím soudu (zcela nebo zčásti)
 - vyhoví-li soud žalobě a rozhodne-li věcně namísto správního orgánu (§ 250j)

Děkuji za pozornost